

Anlæg af græsplænen

HUNSBALLE
ErØ

Anlæg af græsplæne

Græsplæner kan anlægges fra april, når frosten er gået af jorden og indtil medio oktober, hvor jorden stadig er lun.

1. Grubning. Hvis råjorden er sammenkørt og komprimeret, skal den løsnes i dybden med en grubetand. Det gøres bedst af en professionel.

2. Grovplanering. Jorden fræses eller graves igennem i en dybde af 25 cm. Sten, trærødder, græstørv, byggeaffald mm. fjernes.

3. Evt. Jordforbedring. Svær jord tilføres sand og let jord tilføres muld. Tilfør ca. 10 cm sand/muld, som iblandes ved fræsning. Tilfør kalk hvis reaktionstallet (Rt) er under 6 for sandjord og 6,5 for lerjord.

4. Bløde pletter og luftlommer fjernes.

På mindre arealer gøres det ved at gå med bittesmå skridt, den ene fod foran den anden, hen over hele arealet. På større arealer lejes en gittertromle, som tynges med sten. En almindelig havetromle egner sig ikke til dette formål.

5. Finplanering. Træk evt. en stige eller en planke hen over jorden og udjævn ujævnheder med en rive. Fjern de sidste sten, jordklumper og rødder.

6. Gødning. Spred 4-8 kg/100 m² NPK 12-5-15 med Mg, S og mikronæringsstoffer. Riv arealet over for at få gødning og jord blandet. Det er vigtigt at tilføre gødning for at få en god etablering af græsset.

7. Såning. Så frøene med hånden eller brug en såvogn. Hvis der sås med hånden, er det en god idé at opdele arealet i mindre stykker og dele frøet i et tilsvarende antal mindre portioner. Så både på langs og på tværs af arealet for at opnå en jævn fordeling af frøene.

8. Afslut med let rivning så frøene dækkes med ½ cm jord. Pas på ikke at rive frøene sammen i klumper. Brug evt. en gittertromle.

9. Undgå at betræde græsset de første 6-8 uger efter såning.

10. Første klipning når græsset er ca. 5-8 cm højt. Der må højst klippes 1/3 af græsstrået og aldrig under 4 cm de første par gange. Det er vigtigt, at den ny græsplæne får tid til at etablere et kraftigt rodnet, før man begynder at sætte klippehøjden ned.

Nysåede græsplæner

Vanding

Nysåede græsplæner bør ikke bringes til spiring ved at sætte sprinkleranlægget i gang eller bruge have slang. Det værste der kan ske er, at man vander nok til at få frøet til at spire og derefter stopper med at vande, så der er risiko for at græsset dør af mangel på vand. Er man først begyndt at vande, er det ekstremt vigtigt, at man fortsætter og det er temmelig store vandmængder man skal udbringe for at holde jorden fugtig i en tørkeperiode.

Det er bedst at vente på, at frøet spirer af sig selv, også under tørkeperioder. Hvis frøet er tromlet let ned i jorden, bliver det liggende der, indtil der er fugt nok til, at spiringen kan begynde.

Ukrudt

Under optimale forhold vil græsset spire indenfor en uge eller to og græsplænen tager hurtigt form. Der er dog også de gange, hvor den nysåede plæne pludselig ligner noget helt andet end en græsplæne! I almindelig jord findes der op mod ½ million ukrudtsfrø pr. m². Visse ukrudtsarter som f.eks. mælde behøver meget mindre vand end græs for at spire og derfor vil man kunne opleve under meget tørre forhold, at mælden pludselig er totalt dominerende. Meget ukrudt kan ikke tåle at blive klippet og vil derfor forsvinde efter et par græsslåninger. Hvis der det efterfølgende forår efter anlæggelsen stadig findes store mængder ukrudt, kan man bruge et ukrudtsmiddel til at rydde op. De fleste gange vil man dog opleve, at hvis man klipper og gødsker græsplænen jævnligt, vil græsset udkonkurrere ukrudtet.

Pleje af etablerede græsplæner

Klipning

Regelmæssig klipning holder plænen i form og giver et tæt og kraftigt græstæppe, hvor ukrudt har svært ved at trives. Klippehøjde for brugsplæner er 3-4 cm men prydblæner kan klippes lavere. Klip kun 1-2 cm af græsset pr. gang og klip ikke mere end 1/3 bladets længde pr. gang. I tørkeperioder og under kraftigt slid bør klippehøjden hæves. For lav klipning svækker rodnettet og gør plænen mindre modstandsdygtig overfor sygdomme, tørke og slid. Lav klippehøjde favoriserer også visse tokimbladede ukrudtsarter, mos og enårig rapgræs. Omvendt vil for høj klippehøjde reducere dannelsen af sideskud, så plænen dels bliver mindre tæt og dels kan blive lys i bunden pga. lysmangel.

Vanding

På trods af at en græsplæne kan svides totalt af i en tørkeperiode, bliver plænen normalt grøn igen, når der kommer regn. Vanding af græsplæner bør som hovedregel undgås. Vanding bør først påbegyndes ved tydelig vandmangel. Er man først begyndt at vande, skal man fortsætte med at vande, til tørkeperioden er slut. Græs har rødder ned i 20-30 cm dybde. Hvis man vander, skal man minimum vande 25 mm ad gangen. Vanding udføres om natten, hvor fordampningen er mindst. Vanding efter en regnbyge i en tørkeperiode er en god idé, da man så skal vande med mindre vand for at få fugtet jorden op i de dybereliggende lag.

Gødning

Gødkning af græsplæner bør udføres rutinemæssigt 4-6 gange om året (Marts/april, maj, juni, august & september) med 2-4 kg/100 m² NPK 12-5-15 med magnesium, svovl og mikronæringsstoffer. Man kan godt gødske færre gange, f.eks. april, juni og august men aldrig med større mængder end 2-4 kg/100m² af gangen. Det er bedre at give lidt men hyppigt, så holder græsplænen sig grøn, slidstærk, tæt og sygdomsfri hele sæsonen.

Kalkning

I gamle dage sagde man altid, at hvis der var mos i græsplænen, så manglede den kalk. Det er delvist rigtigt, hvis der er tale om sure jorde med et reaktionstal (Rt) under 6 for sandjord og 6,5 for lerjord. Reaktionstallet bestemmes ud fra en jordprøve. Kalk hæver Rt. Hvis Rt er for lavt, vil græsset ikke trives og kunne modstå ukrudt, slid, sygdomme og tørke. Kalk tilføres normalt i det sene efterår.

Ukrudt/mos

En græsplæne fyldt med ukrudt nedsætter græssets skudtæthed og dermed plænenes slidstyrke. Omvendt kan en plæne helt uden ukrudt være svær at opnå. De fleste ukrudtsarter tåler ikke hyppig klipning, så de vil forsvinde af sig selv. Nogle ukrudtsarter dør i løbet af vinteren. Tilbage er de varige ukrudtsarter, der har en lav udbredt vækst, eller som trives under græsklippehøjden. Mos i græsplænen er et tegn på, at græsset har dårlige forhold. Det kan være mangel på lys, gødning, for megen fugtighed, sur jord (lav Rt) eller for lav klippehøjde. Den bedste måde at bekæmpe mos er ved at give græsset optimale betingelser. Regelmæssig vertikalskæring, gødning og ef-

tersåning holder ukrudt og mos nede. Enkelte ukrudtsarter kan være nødvendige at bortluge eller bekæmpe kemisk med et godkendt ukrudtsmiddel. Bemærk at hormonmidler ikke må bruges efter 1. august.

Vertikalskæring (plæneluftning)

Formålet med vertikalskæring er at "lufte" de øverste centimeter af plænen, så dødt plantemateriale, mos og ukrudt skæres op. Dette stykke arbejde gøres bedst med en vertikalskærer, men en kraftig rivning kan give det samme resultat. Når det gamle plantemateriale fjernes, kommer der lys og luft til græsrødderne, som stimulerer vækst og sideskudsdannelse. Vertikalskæring udføres, når græsset er i vækst. Der vertikalskæres kun på en tør græsplæne. Når vertikalskæringen er udført og det opfræsedes materiale fjernet, skal plænen gødskes og eftersås og evt. afsluttes der med et lag topdressing.

Topdressing

For at holde plænen pæn og forbedre græssets vækstbetingelser kan man tilføre topdressing. Topdressing spredes i et tyndt lag på højst ½ cm ud over plænen efter gennemrivning/vertikalskæring og eftersåning. Hvis der er dybe huller i plænen, skal der tilføres mere end en ½ cm topdressing. Topdressing er en blanding af 80-100% sand (kornstørrelse 0,2-0,4 mm) og 0-20% kompost evt. beriget med gødning.

Eftersåning

Eftersåning er en vigtig del af græsplejen. Eftersåning forynger græsplænen, lukker huller efter ukrudt eller sygdomme og bevarer græsplænenes styrke og tæthed. Til eftersåning bruges Villa-Turf til brugsplæner og Golf-Turf til prydplæner. Udsædsmængden er 1-3 kg pr. 100 m².

Eftersåning lykkes bedst:

- Når græsfrøene har kontakt med fugtig jord.
- Når såningen foretages i forbindelse med vertikalskæring/rivning eller tilførsel af topdressing.
- Når jorden på bare pletter bliver løsnet med en havegreb og derefter revet, så der er 1 cm løs jord.
- Når det eftersåede areal fredes, indtil græsset kan tåle belastning.

www.hunsballe.dk

Græsplejekalender med grønne måneder som de mest ideelle tidspunkter til plejeopgaven.

Opgave/Måned	Jan	Feb	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Anlæg af græsplænen												
Gødskning												
Vanding												
Ukrudtsbekæmpelse												
Mosbekæmpelse												
Kalkning												
Vertikalskæring												
Eftersåning												
Topdressing												

Brochuren er udgivet af:

HUNSBALLE FRØ A/S

Energivej 3

7500 Holstebro

Tlf.: +45 97 42 05 33

Email: hunsballe@hunsballe.dk

www.hunsballe.dk

Firmastempel: